

Innst. O. nr. 8

(1999-2000)

Innstilling fra sosialkomiteen om lov om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover

Ot.prp. nr. 46 (1998-1999)

Til Odelstinget

1. INNLEDNING

1.1 Sammendrag

Sosial- og helsedepartementet legger i proposisjonen fram forslag til endringer i:

- Lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven).
- Lov av 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten.
- Lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt på formue og inntekt.
- Lov av 27. juni 1947 nr. 9 om tiltak for å fremme sysselsetting.
- Lov av 6. juni 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser.
- Lov av 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere.
- Lov av 28. juni 1957 nr. 12 om pensjonstrygd for fiskere.
- Lov av 22. mai 1902 nr. 10 om almindelig borgerlig Straffelov (straffeloven).

Forslagene tar sikte på forenkling og klargjøring. Endringene har ikke økonomiske konsekvenser av betydning. De fleste av forslagene fremmes etter forslag fra Rikstrygdeverket, Trygderetten og styret for Pensjonsordningen for sykepleiere.

Forslagene til endringer i folketrygdloven gjelder:

- Hjemmel for forsøk med forhåndsbetaling av egenandeler for helsetjenester.
- Unntak fra kravet om minst seks måneder med omsorgsarbeid per kalenderår for godskrivning av pensjonspoeng for ulønnet omsorgsarbeid.
- Fastsetting av inntektsnivå før uførhet for selvstendig næringsdrivende.
- Medregning av «gavepensjon» ved inntektsprøving av forsørgingstillegg fra folketrygden.

- Fastsettelse av uføregrad ved yrkesskader.
- Rett til å velge høyeste ytelse når medlemmet samtidig fyller vilkårene for sykepenge og rehabiliteringspenge.
- Refusjon til kommunene for forskutterte sykepenge til lærere under skoleferien.
- Justeringer i stønadsordningen for enslig mor eller far, i hovedsak knyttet til praktiseringen av kravet til yrkesrettet aktivitet.
- Supplering i bestemmelsen om at iverksatt trekk i framtidig ytelse avbryter foreldelse av tilbakebetalingskravet ved feilutbetalinger.
- Aldersgrensen for rehabiliteringspenge før et utføringstiltak settes i verk.
- Sykepenge i arbeidsgiverperioden til timelønnede arbeidstakere med skiftende arbeidsperioder.
- Frist for arbeidsgivers krav om refusjon for forskutterte sykepenge.
- Opplysningsplikt for samboere som har bodd sammen i 12 av de siste 18 månedene.
- Oppdatering av innholdsfortegnelsene i kap. 15 og 16.
- Inntektsprøving av alderspensjon ved inntekt i utlandet
- Foreldelsesfrist for tilbakekreving av trygdeytelser.

Forslagene til endringer i trygderettsloven m.fl. gjelder:

- Innføring av søksmålsfrist for domstolsbehandling av Trygderettens kjennelser.
- Opphevelse av ordningen med at Trygderetten ikke kan prøve det faktiske grunnlaget for trygdeetatens avgjørelser i klagesak.
- Sammenslåing av legmannsutvalgene i Trygderetten
- Omdisponering av visse bestemmelser i trygde-

rettsloven. Begrensninger i plikten til å forelegge oversendelsesbrevet til Trygderetten for den ankende part.

- Bruk av kjønnsnøytrale betegnelser i loven.

I sykepleierpensjonsloven fremmes forslag om å gi departementet hjemmel til å avgjøre hvilke stillinger som er overordnede, administrative eller undervisningsstillinger. Dette har betydning for fastsettelse av aldersgrense for de aktuelle stillingene.

I samordningsloven blir det foreslått å endre begrepsbruken når det gjelder de ulike ordningene med avtalefestet pensjon i privat og offentlig sektor.

I lov om pensjonstrygd for fiskere blir det foreslått å ta inn hjemmelen for føring av fiskermanntallet.

I straffeloven foreslås en endring med formål å hindre at noen tar med barn til land hvor omskjæring er utbredt, og får utført inngrep der.

2. HJEMMEL FOR FORSØK MED FORHÅNDSBETALING AV EGENANDELER FOR HELSETJENESTER - FOLKETRYGDLOVEN § 25-13

2.1 Sammendrag

Stortinget fastsetter hvert år et egenandelstak, som er det høyeste beløpet den enkelte skal betale i godkjente egenandeler i løpet av et kalenderår. Ordningen gjelder for godkjente egenandeler til legehjelp, laboratorieprøver og radiologiske undersøkelser og behandling, psykologhjelp, viktige legemidler og spesielt medisinsk utstyr og reiser.

Rikstrygdeverket har påpekt at egenandelsordningen er administrativt ressurskrevende og er tungvint for brukerne. Rikstrygdeverket ønsker å iverksette forsøk hvor brukere av helsetjenester skal kunne forhåndsbetale egenandeler i begynnelsen av året. Formålet er å forenkle betalingsordningen for personer som vet at de vil nå opp til egenandelstaket som utløser frikort.

Departementet er enig i at det kan være ønskelig å prøve ut mulige forenklinger i praktiseringen av egenandelsordningen. Folketrygdloven § 25-13 gir i dag departementet hjemmel til å samtykke i avvik fra bestemmelsene i loven i forbindelse med forsøk med oppfølging av sykmeldte og forsøk med lavere uføreggrad enn 50 pst. for uførepensjonister. Departementet foreslår at folketrygdloven § 25-13 endres, slik at hjemmelen for forsøksvirksomhet utvides til også å gjelde forsøk med forhåndsbetaling i begynnelsen av året av egenandeler for helsetjenester.

Departementet foreslår at endringen trer i kraft 1. januar 2000. Det opplyses at endringen ikke vil ha økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

2.2 Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Arnesen, Gravdahl, Hildeng, Kristoffersen, Skogholt og Øyangen, medlemmene fra Fremskrittspartiet, lederen og Fladset, medlemmene fra Kristelig Folkeparti, Næss og Woie Duesund, medlemmene fra Høyre, Høegh og Sjøli, medlemmet fra Senterpartiet, Gløtvold, og medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, Saxi, ser positivt på tiltak som kan forenkle trygdeetatens saksbehandling, og støtter på den bakgrunn departementets forslag om å innføre et forsøk med forhåndsbetaling av egenandeler for helsetjenester og de nødvendige lovendringer som følge av det.

Komiteen har merket seg departementets forutsetning om at prøveordningen skal være frivillig, og at medlemmene i de aktuelle kommunene selv kan velge om de vil gå inn på prøveordningen eller fortsette dagens praksis.

3. PENSJONSPØENG FOR ULØNNET OMSORGSARBEID - UNNTAK FRA KRAVET OM SEKS MÅNEDER OMSORGSARBEID PER KALENDERÅR VED AVSLUTNING AV LANGVARIG OMSORGSARBEID - FOLKETRYGDLOVEN § 3-16

3.1 Sammendrag

Etter folketrygdloven § 3-16 første ledd godskrives et medlem pensjonspoeng for omsorgsarbeid dersom medlemmet har hatt den daglige omsorgen for barn under sju år, eller utført omsorgsarbeid for en syk, funksjonshemmet eller eldre person. Det er et vilkår i begge tilfeller at omsorgsarbeidet har pågått i minst halve kalenderåret. Det er satt en nedre grense på 22 timers omsorgsarbeid per uke.

Departementet foreslår at det gjøres unntak fra kravet om minst seks måneder med omsorgsarbeid per kalenderår ved langvarig omsorgsarbeid som avbrytes ved institusjonsopphold eller dødsfall. Det forutsettes at omsorgsarbeidet som avsluttes skal ha vart i minst tre år.

Det foreslås at lovendringen trer i kraft straks, og gis virkning fra og med inntektsåret 1998. Det antas at endringen vil omfatte få tilfeller, slik at den ikke vil få økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

3.2 Komiteens merknader

Komiteen ser at det kan være vanskelig å omstille seg når et langvarig omsorgsarbeid avbrytes ved institusjonsopphold eller dødsfall, og slutter seg på denne bakgrunnen til departementets forslag om unntak.

tak fra kravet om seks måneder omsorgsarbeid per kalenderår ved avslutning av langvarig omsorgsarbeid.

4. FASTSETTING AV INNTEKTSNIVÅ FØR UFØRHET FOR SELVSTENDIG NÆRINGS-DRIVENDE - FOLKETRYGDLOVEN § 12-7

4.1 Sammendrag

Departementet har erfart at selvstendig næringsdrivende som har hatt reduserte inntekter på grunn av sykdom i en tid før selve uføretidspunktet, vil få lagt til grunn en lavere gjenværende inntektsevne enn om vedkommende ikke hadde vært syk før uføretidspunktet.

Etter folketrygdloven § 12-7 tredje ledd skal de tre siste kalenderårene før uføretidspunktet legges til grunn for beregningen av tidligere inntektsevne. Fastsettelsen av inntektsnivå er knyttet til uføretidspunktet, og ikke til det tidspunkt sykdommen oppstod, slik som for arbeidstakere.

Departementet foreslår at dersom sykdommen har redusert inntektsevnen gradvis over flere år, tas utgangspunkt i gjennomsnittlig inntekt for de tre siste kalenderår før sykdommen oppsto.

Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks, og gis virkning for nye saker og for saker som ikke er ferdigbehandlet ved ikrafttredelsen. Det opplyses at endringen ikke vil få økonomiske konsekvenser av betydning, men at den vil føre til noe merarbeid for trygdeetaten.

4.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til departementets forslag.

5. «GAVEPENSJON» FRA ARBEIDSGIVER SKAL REGNES SOM INNTEKT VED INNTEKTSPRØVING AV FORSØRGINGSTILLEGG - FOLKETRYGDLOVEN § 3-26

5.1 Sammendrag

En alderspensjonist eller uførepensjonist som forsørger ektefelle og/eller barn, kan få forsørgingstillegg fra folketrygden i form av ektefelletillegg og barnetillegg. Det samme gjelder for personer som mottar attføringspenger eller rehabiliteringspenger. Til avtafefestet pensjon kan det gis ektefelletillegg, men ikke barnetillegg.

Forsørgingstilleggene reduseres med 50 pst. av inntekt over et fribeløp etter bestemmelser i folketrygdloven § 3-26.

Etter departementets oppfatning er det ikke tvil om at gavepensjoner etter gjeldende rett står i samme stilling som andre pensjoner. Departementet foreslår likevel at lovtteksten i folketrygdloven § 3-26 blir klargjort slik at det ikke lenger er tvil om at gavepen-

sjoner skal være med i grunnlaget for inntektsprøving av forsørgingstillegg.

Det foreslås at lovendringen trer i kraft straks. Det uttales at lovendringen er en presisering av gjeldende rett og at den derfor ikke har administrative eller økonomiske konsekvenser av betydning.

5.2 Komiteens merknader

Komiteen har merket seg at det er reist spørsmål om gavepensjon fra arbeidsgiver skal medregnes i inntektsgrunnlaget ved inntektsprøving av forsørgingstillegg fra folketrygden.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, deler departementets oppfatning om at gavepensjoner også etter gjeldende rett står i samme stilling som andre pensjoner. Men for at det ikke lenger skal være noen tvil, gir flertallet sin tilslutning til at dette blir klargjort i lovtteksten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er ikke enige i at en gavepensjon fra arbeidsgiver skal tas med i inntektsgrunnlaget for inntektsprøving av forsørgingstillegget.

Disse medlemmer viser til Dokument nr. 8:16 (1991-1992) der stortingsrepresentant Inger-Marie Ytterhorn fremmet forslag om å at pensjonsforsikringer skulle holdes utenfor ved beregning av inntektsgrunnlaget for inntektsprøving av forsørgingstillegget. Disse medlemmer er av den oppfatning at gavepensjon fra arbeidsgiver tilsvarer pensjonsforsikringer, slik de er omtalt i Dokument nr. 8:16 (1991-1992), og vil på denne bakgrunn ikke støtte forslaget om at gavepensjon skal tas med i inntektsgrunnlaget ved inntektsprøving av forsørgingstillegget.

6. KLARGJØRING AV REGLENE OM FASTSETTELSE AV UFØREGRAD VED YRKESKADE - FOLKETRYGDLOVEN §§ 10-16, 11-17 OG 12-18

6.1 Sammendrag

Ved fastsettelse av uføregrad når det foreligger en yrkesskade, skal det fastsettes en særskilt uføregrad for den delen av uførheten som skyldes yrkesskaden.

Det framholdes at utgangspunktet om at det skal fastsettes en særskilt uføregrad for den delen av uførheten som skyldes yrkesskaden, i praksis har vært fraveket noe. I de tilfeller der yrkesskaden har vært «hovedårsaken» til hele uførheten, har det blitt lagt til grunn at yrkesskaden bærer ansvaret for hele uførheten. Ytelsen er da i sin helhet blitt gitt etter særbestemmelsene ved yrkesskade.

I praksis har det vært noe uklarhet rundt hva som ligger i begrepet «hovedårsak». Trygdeetatens praksis

synes å bygge på at hele ytelsen beregnes etter særreglene ved yrkesskade, dersom over 70 pst. av den totale uførheten skyldes yrkesskaden. Trygderetten synes i enkelte saker å ha lagt til grunn et prinsipp om at hele ytelsen gis med yrkesskadedefordeler, dersom mer enn halvparten av den totale uførheten skyldes yrkesskaden.

Departementet ønsker å videreføre og lovfeste trygdeetatens praksis med at man tilskriver hele uførheten til yrkesskaden, dersom «yrkesskadedelen» utgjør mer enn 70 pst. av den totale uførhet. Det foreslås en presisering om at det kan ses bort fra uførhet av andre forhold enn yrkesskaden, når denne delen utgjør under 30 pst. av den totale uførheten.

Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks. Det uttales at endringene er en lovfesting og klargjøring av gjeldende praksis i trygdeetaten, og at de derfor ikke vil ha vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser.

6.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til at loven forutsetter at det ved fastsettelse av uføregrad når det foreligger en yrkesskade, skal fastsettes en særskilt uføregrad for den delen av uførhet som skyldes yrkesskaden.

Komiteen har merket seg at trygdeetaten og trygderetten har ulik praksis med hensyn til hvor stor del av uførhet som skal til for at hele uføreytelsen gis med yrkesskadedefordel. Komiteen vil peke på at en slik ulik praksis får uheldige konsekvenser ved at like trygdetilfeller og brukere kan få ulik behandling.

Komiteen understreker betydningen av at vårt trygdesystem opprettholder sin legitimitet bl.a. gjennom en rettfærdig og lik behandling.

Komiteen tar til etterretning trygdeetatens praksis i denne sammenheng og slutter seg til departementets forslag om en presisering om at det kan ses bort fra uførhet av andre forhold enn yrkesskaden, når denne delen utgjør under 30 pst. av den totale uførhet.

7. LOVFESTING AV RETTEN TIL Å VELGE DEN HØYESTE YTELSEN NÅR MEDLEMMET SAMTIDIG FYLLER VILKÅRENE FOR SYKEPENGER OG REHABILITERINGSPENGER - FOLKETRYGDLOVEN §§ 8-48 OG 10-14

7.1 Sammendrag

Før attføringsreformen i 1994 var det felles regler for rehabiliteringspenger (tidligere attføringspenger under medisinsk behandling) og attføringspenger under yrkesrettet attføring, og man kunne velge den høyeste ytelsen når en person samtidig fylte vilkårene for attføringspenger og sykepenger. Da rehabiliteringspenger først ytes etter at sykepengerrettighetene er oppbrukt og sykepenger som regel er høyest, ble valgdgangen mellom rehabiliteringspenger og sykepen-

ger utelatt da ytelsene ble hjemlet i hvert sitt kapittel i folketrygdloven (kap. 10 og 11). Adgangen til å kunne velge den høyeste av ytelsene når et medlem samtidig fyller vilkårene for attføringspenger og sykepenger, er hjemlet i § 11-15 første ledd.

Fra 1997 ble hjemmelen for attføringspenger i ventetid før arbeidskontoret overtar ansvaret og trefter vedtak om yrkesrettet attføring, flyttet fra kap. 11 Ytelser under yrkesrettet attføring til kap. 10 Ytelser under medisinsk rehabilitering. Samtidig fikk ytelsen betegnelsen rehabiliteringspenger.

Dersom trygdekontoret treffer vedtak om at et medlem fyller de medisinske vilkår for yrkesrettet attføring, kan det ytes rehabiliteringspenger i en begrenset periode før et attføringstiltak blir satt i verk. I de tilfelle et medlem fortsatt har rett til sykepenger, følger det av gjeldende praksis at vedkommende kan velge å få utbetalt sykepenger. Også i en del tilfelle hvor medlemmet får tilbakefall av sykdom, kan medlemmet ha opptjent en ny sykepengerrett og derfor fylle vilkårene for begge ytelsene. Dersom sykepenger er den høyeste ytelsen, blir det etter gjeldende regler utbetalt sykepenger.

Departementet foreslår å lovfeste retten til den høyeste av ytelsene for den som samtidig fyller vilkårene for rehabiliteringspenger og sykepenger.

Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks. Det opplyses at endringen ikke har økonomiske eller administrative konsekvenser.

7.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til at forslaget om å lovfeste at den som både fyller vilkårene for sykepenger og rehabiliteringspenger, skal kunne velge den høyeste ytelsen, er i overensstemmelse med den praksis som følges. Forslaget må dermed sees som en presisering av gjeldende rett. På denne bakgrunn slutter komiteen seg til departementets forslag.

8. KOMMUNENES RETT TIL REFUSJON FOR FORSKUTTERTE SYKEPENGER TIL LÆRERE - FOLKETRYGDLOVEN § 8-17

8.1 Sammendrag

Departementet foreslår at ferielovens feriebegrep legges til grunn også i forhold til folketrygdlovens bestemmelser, slik at ferie i folketrygdloven § 8-17 andre ledd endres til lovbestemt ferie.

Endringen får hovedsakelig betydning for kommunenes rett til refusjon fra folketrygden for forskuttede sykepenger til lærere. Kommunene skal heretter kunne kreve refusjon fra folketrygden for sykepenger utbetalt i avspaseringsdelen av skolens sommerferie dersom arbeidsuførheten oppstår i løpet av skoleåret. Kommunenes refusjonskrav skal beregnes på grunnlag av utbetalt lønn i beregningsperioden etter folketrygdloven § 8-28.

Etter gjeldende praksis legges opptjent lønn til grunn for refusjonskravet, og refusjon av sykepenger stanses når skolens sommerferie tar til.

Endringen foreslås å tre i kraft 1. januar 2000, og gjøres gjeldende for tilfeller hvor arbeidsuførheten inntreffer etter dette tidspunkt. Det opplyses at endringen ikke vil ha økonomiske konsekvenser av betydning, og at den vil medføre en administrativ forenkling i forhold til gjeldende praksis både for arbeidsgiveren og trygdekontorene.

8.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til departementets forslag og viser til at endringene innebærer en forenkling av regelverket, og en administrativ forenkling i forhold til gjeldende praksis både for arbeidsgivere og trygdekontorene.

9. LOVFASTING AV ALDERSGRENSE 19 ÅR FOR REHABILITERINGSPENGER I EN BEGRENSET PERIODE FØR ET ATTFØRINGSTILTAK SETTES I VERK - FOLKETRYGDLOVEN § 10-4

9.1 Sammendrag

Aldersgrensen for rehabiliteringspenger fra folketrygden er fastsatt i loven til 18 år, mens aldersgrensen for rehabiliteringspenger i ventetid på attføringstiltak er fastsatt i forskrift til 19 år.

Departementet finner det uheldig at aldersgrensen for rehabiliteringspenger i ventetid ikke kommer direkte til uttrykk i lovteksten, og foreslår derfor en presisering i § 10-4.

Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks. Det framholdes at endringen er en presisering av gjeldende rett, og at den ikke vil få økonomiske eller administrative konsekvenser.

Komiteen har ingen merknader til forslaget

10. KLARGJØRING AV REGLENE OM SYKEPENGER I ARBEIDSGIVERPERIODEN TIL TIMELØNNEDE ARBEIDSTAKERE MED SKIFTENDE ARBEIDSPERIODER - FOLKETRYGDLOVEN § 8-28

10.1 Sammendrag

Folketrygdloven § 8-28 gir regler om hvordan sykepengegrunnlaget skal fastsettes i arbeidsgiverperioden. Reglene innebærer at man skal komme fram til en gjennomsnittlig ukentlig arbeidsinntekt i en nærmere bestemt periode forut for sykemeldingstidspunktet.

I 1998 ble det i folketrygdloven § 8-28 fjerde ledd tatt inn en bestemmelse som gir anvisning på hvordan man skal beregne en dagsats for sykepenger i arbeidsgiverperioden for alle som ikke har månedslønn. Det

framgår av proposisjonsteksten at endringen var ment å gjelde kun for arbeidstakere som har skiftende arbeidsperioder. Dette går imidlertid ikke klart fram av lovteksten.

Departementet foreslår at det presiseres i folketrygdloven § 8-28 fjerde ledd at bestemmelsen kun gjelder for timelønnede arbeidstakere med skiftende arbeidsperioder. Forslaget fremmes for å unngå at det oppstår tvil med hensyn til når det skal beregnes en dagsats for sykepenger i arbeidsgiverperioden.

Endringen foreslås å tre i kraft straks, og det opplyses at den ikke vil ha økonomiske eller administrative konsekvenser.

10.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til at forslaget innebærer en presisering av de intensjoner som ble lagt til grunn for reglene for sykepenger for arbeidstakere som har skiftende arbeidsperioder. Komiteen slutter seg til departementets forslag.

11. FRIST FOR ARBEIDSGIVERS KRAV OM REFUSJON FOR FORSKUTTERTE SYKEPENGER M. M. - FOLKETRYGDLOVEN § 22-13

11.1 Sammendrag

For å få ytelse fra folketrygden, må det settes fram krav, se folketrygdloven § 22-13 første ledd. Paragrafens andre til sjetten ledd har bestemmelser om frister for å sette fram krav om de forskjellige ytelsene etter loven.

Tredje ledd gir hovedregelen for hvor langt tilbake man kan gi en ytelse. Bestemmelsen, som bl.a. omfatter sykepenger, er innholdsmessig i samsvar med tidligere lov.

Femte ledd gir fristen for en arbeidsgivers refusjonskrav når vedkommende har utbetalt lønn under sykdom. Rikstrygdeverket har gjort departementet oppmerksom på at den nye lovteksten kan tolkes dit hen at begrensningen i arbeidsgivers refusjonskrav skal gjelde fra dato til dato i motsetning til tilsvarende bestemmelse i tidligere lov og virkningstidspunktsbestemmelsen i tredje ledd.

Det går fram av Ot.prp. nr. 29 (1995-96) at den endrede formulering i femte ledd ikke tok sikte på realitetsendringer. Dette er også lagt til grunn i praksis. Departementet er imidlertid enig i at den nye lovteksten kan være uklar og gi rom for misforståelser. Departementet foreslår derfor at lovteksten presiseres i samsvar med den tidligere bestemmelsen om arbeidsgivers refusjonskrav, slik at bestemmelsen også blir i samsvar med virkningstidspunktsbestemmelsen i § 22-13 tredje ledd.

Endringen foreslås å tre i kraft straks, og det opplyses at den ikke vil ha administrative eller økonomiske konsekvenser.

11.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til at lovteksten slik den er, kan være noe uklar og gi rom for misforståelser, og gir sin tilslutning til at lovteksten presiseres slik foreslått fra departementet.

12. JUSTERINGER I STØNADSORDNINGEN FOR ENSLIG MOR ELLER FAR, I HOVEDSAK KNYTTET TIL PRAKTISERINGEN AV KRAV TIL YRKESRETTET AKTIVITET - FOLKETRYGDLOVEN §§ 15-6, 15-8, 15-11 M. FL.

12.1 Sammendrag

12.1.1 Innledning

Stønadsordningen for enslige forsørgere i folketrygden ble lagt om fra 1. januar 1998. Kravet om yrkesrettet aktivitet i kapittel 15 trådte i kraft fra samme tidspunkt. Når det yngste barnet har fylt tre år, er det et vilkår for å få overgangsstønad at den enslige moren eller faren enten er under utdanning, i arbeid, eller står tilmeldt arbeidsformidlingen som reell arbeidssøker.

Det uttales at etter at nyordningen nå har vært praktisert i vel ett år, er det behov for visse justeringer i forbindelse med kravet om yrkesrettet aktivitet.

12.1.2 Utvidet stønadstid som brukerkontakt - de vanlige krav til yrkesrettet aktivitet skal gjelde

Etter folketrygdloven § 15-6 åttende ledd kan stønadstiden utvides med opptil to år ekstra for tidsrom som brukerkontakt, dersom vedkommende tar nødvendig utdanning. Departementet mener vilkåret om nødvendig utdanning for å få utvidet stønadstid som brukerkontakt, er lite hensiktsmessig da brukerkontaktene har anvendt sin stønadstid til å hjelpe andre enslige forsørgere. Det foreslås derfor at bare det vanlige kravet til yrkesrettet aktivitet skal gjelde, slik at det er tilstrekkelig at vedkommende er i arbeid, under utdanning eller står tilmeldt arbeidsformidlingen for å få utvidet stønadstid som brukerkontakt.

Det foreslås endringer i § 15-6 åttende ledd, § 15-8 første ledd og § 15-12 femte ledd. Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks. Det opplyses at endringene ikke vil ha administrative eller økonomiske konsekvenser av betydning.

12.1.3 Tidsrom med etablering av egen virksomhet blir regnet som yrkesrettet aktivitet

Enslige forsørgere oppfyller etter gjeldende rett kravet til yrkesrettet aktivitet dersom de er registrert som selvstendig næringsdrivende. Den enslige moren eller faren må så langt som mulig dokumentere at ak-

tiviteten utgjør minst halvparten av full tid sammenlignet med tilsvarende yrker. Det framholdes at etter gjeldende rett er det tvilsomt om den aktivitet som utføres i en etableringsfase av egen virksomhet, kan betraktes som arbeid som utgjør minst halvparten av full tid.

Departementet mener at i tilfeller hvor den enslige moren eller faren ønsker å etablere egen virksomhet, bør arbeidskontoret foreta en vurdering etter reglene for dagpenger. Arbeidskontorene har en etablert praksis og erfaring med slike saker.

Departementet er av den oppfatning at det også bør gis stønad til barnetilsyn i en godkjent etableringsfase.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at etablering av egen virksomhet skal anses som yrkesrettet aktivitet, slik at overgangsstønad og stønad til barnetilsyn kan gis.

Det foreslås at endringen trer i kraft straks. Det opplyses at lovendringen ikke vil få økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

12.1.4 Klargjøring av praksis når det gjelder sanksjon/bortfall av overgangsstønad. Hjemmel for arbeidsmarkedsetaten til å innhente opplysninger

Etter folketrygdloven § 15-8 andre ledd kan en enslig mor eller far som får overgangsstønad som reell arbeidssøker, i visse tilfeller miste overgangsstønad i to måneder. Bestemmelsen bygger på tilsvarende bestemmelser for dagpenger under arbeidsløshet.

I samsvar med trygdeetatens praksis, foreslår departementet at lovteksten i folketrygdloven § 15-8 fjerde ledd endres slik at det går klart fram at det ikke er adgang til å la overgangsstønad felle bort i to måneder når vedkommende har fått rett til overgangsstønad på annet grunnlag enn som reell arbeidssøker, eksempelvis under skolegang.

Det blir dessuten foreslått at sanksjonsadgangen skal foreldes på samme måte som dagpenger under arbeidsløshet. Det vil si at overgangsstønad ikke faller bort i to måneder når vedkommende har mottatt overgangsstønad i ett år på annet grunnlag enn som reell arbeidssøker, eller ikke har mottatt overgangsstønad på minst ett år.

Departementet foreslår også en klar hjemmel i folketrygdloven § 21-4 for arbeidsmarkedsetaten til å kunne innhente opplysninger fra arbeidsgivere o. a., når etaten vurderer om en enslig forsørger kan regnes som reell arbeidssøker.

Det foreslås at lovendringene trer i kraft straks. Det uttales at endringene er en lovfesting av gjeldende praksis, og at de derfor ikke har økonomiske eller administrative konsekvenser.

Komiteen har ingen merknader til forslagene.

13. PRESISERING AV BESTEMMELSENE OM OPPLYSNINGSPLIKT FOR SAMBOERE SOM HAR BODD SAMMEN I 12 AV DE SISTE 18 MÅNEDENE - FOLKETRYGDLOVEN § 25-4

13.1 Sammendrag

Etter folketrygdloven § 21-3 plikter en person som krever en ytelse fra folketrygden, å gi de opplysninger trygdeetaten ber om. I 1994 ble det innført en spesiell bestemmelse om opplysningsplikt for visse grupper samboere, og som det henvises til i skatteloven.

Departementet foreslår at det blir presisert i folketrygdloven § 25-4 at også samboere som mottar pensjon eller overgangsstønad fra folketrygden, eller avtafestet pensjon (AFP), skal gi trygdekontoret melding om samboerskapet. Hensikten er å presisere at samboere som har bodd sammen i 12 av de siste 18 månedene, har samme opplysningsplikt som de samboere som fikk slik opplysningsplikt i 1994.

I skatteloven § 16 tolvte ledd er det vist til folketrygdloven § 25-4. Denne henvisningen gjelder bare de samboerne som i dag er nevnt i § 25-4, og som er skatte- og trygderettslig likestilt med ektefeller. Da folketrygdloven § 25-4 med den foreslåtte endring også vil innbefatte samboere som ikke er skatte- og trygderettslig likestilt med ektefeller, må skatteloven § 16 tolvte ledd justeres.

Det foreslås at lovendringene trer i kraft straks. Det opplyses at endringene ikke har økonomiske eller administrative konsekvenser.

13.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, støtter det framlagte forslag, men forutsetter at Regjeringen bl.a. vil legge fram nødvendige begrepsavklaringer for Stortinget som en oppfølging av Samboerutvalgets innstilling.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet er av den mening at det ikke er riktig å pålegge «samboere» opplysningsplikt til trygdeetaten. «Samboere» er etter disse medlemmers mening et begrep som kan inneholde mange typer forhold som ikke er regulert av trygdelovene. Etter disse medlemmers mening er «samboere» to enkeltstående mennesker som har valgt å dele et husvære. Grunnen til at dette ønsket blir gjennomført er, slik disse medlemmer ser det, samfunnet uvedkommende.

Disse medlemmer viser til § 1-5 i ny lov om folketrygd der «samboere» beskrives som følgende: «To personer som bor i samme hus, regnes som samboerpar selv om de bor i hver sin del av huset.» En slik

definisjon av uttrykket «samboere» vil også kunne omfatte søskenpar, venner som deler et husvære av økonomiske grunner og en rekke andre forhold som ikke er regulert av lov om folketrygd, og som således er trygdeverket uvedkommende. Disse medlemmer anser det for å være svært vanskelig å fastslå hvilket forhold to samboere har til hverandre, og om de lever i et såkalt ekteskapslignende forhold. Disse medlemmer vil derfor stemme imot forslaget til endring i folketrygdloven på dette punkt.

Disse medlemmer antar at Regjeringen vil legge frem sak for Stortinget med bakgrunn i NOU 1999:25 Samboerne og samfunnet og vil komme tilbake til forståelsen av begrepet «samboere» i en slik sammenheng. På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer sammen med Sosialistisk Venstreparti forslag om å be Regjeringen fremme et helhetlig forslag til vurdering av samboere og samboerdefinisjoner, slik at man slipper ulike samboerdefinisjoner på ulike områder innen norsk lovverk, og at disse får utilsiktede konsekvenser.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil påpeke at en rekke enslige forsørgere, i tillegg til å være alene om omsorgen, har en svært anstrengt økonomi. Inntekts- og levekårsundersøkelser viser at mange enslige forsørgere har lave inntekter og anstrengt økonomi, og at dette særlig gjelder enslige forsørgere som har overgangsstønad, men ikke arbeidsinntekt.

Dette medlem vil påpeke at en ordning med opplysningsplikt for samboere som har bodd sammen i 12 av de siste månedene, og med virkning for utbetaling av overgangsstønad og utdanningsstønad, vil kunne ramme enslige forsørgere midt i et utdanningsløp de ikke vil ha mulighet til å fullføre uten stønad.

Dette medlem minner om at utdanningsstønden skal være en hjelp til selvhjelp, og skal bidra til å bedre enslige forsørgeres utdanning, og med det også den økonomiske situasjon.

Dette medlem mener at en endring som her foreslått vil få utilsiktede konsekvenser som rammer økonomisk svake og svekker dem ytterligere. Før det er gjort et arbeid av regjering og storting for å se helhetlig på samboerdefinisjoner og regelverk, som konsekvens av Samboerutvalgets innstilling levert 1999, ønsker ikke dette medlem å støtte endring av folketrygdlovens § 25-4.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringa fremme et helhetlig forslag til vurdering av samboere og samboerdefinisjoner, slik at man slipper ulike samboerdefinisjoner

på ulike områder innen norsk lovverk, og at disse får utilsiktede konsekvenser.»

14. OPPDATERING AV INNHOLDSFORTEGNELENE TIL FOLKETRYGDLOVEN KAPITTEL 16 OG KAPITTEL 17 M.M.

14.1 Sammendrag

I innholdsfortegnelsen i folketrygdloven kap. 16 gis en oversikt over bestemmelsene i kapitlet. I fjerde strekpunkt står det «tilskott og lån». Da muligheten til å gi lån falt bort med virkning fra 1. januar 1998, foreslås fjerde strekpunkt i innholdsfortegnelsen endret.

I innholdsfortegnelsen i folketrygdloven kap. 17 står det «fødselsstønad» og «tilskott og lån» i femte strekpunkt. Da fødselsstønad og muligheten til å gi lån falt bort med virkning fra 1. januar 1998, foreslås det at femte strekpunkt i innholdsfortegnelsen endres.

I § 17-12 tredje ledd står det en henvisning til blant annet § 12-17. Riktig henvisning skal være § 12-18.

Det foreslås at endringene trer i kraft straks. Det opplyses at endringene har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser.

Komiteen har ingen merknader til det fremlagte forslag.

15. INNTEKTSPRØVING AV ALDERSPENSJON VED INNTEKT I UTLANDET - FOLKETRYGDLOVEN § 19-6

15.1 Sammendrag

Etter folketrygdloven § 19-6 andre ledd skal alderspensjon mellom 67 og 70 år reduseres på grunnlag av inntekt som er pensjonsgivende i folketrygden. Det framholdes at det har vært reist tvil om bestemmelsen gir hjemmel til å ta arbeidsinntekt av samme art i utlandet med i inntektsgrunnlaget for denne inntektsprøvingen.

Det vises til endringer i folketrygdloven som har ført til at det ikke går klart fram av loven at også arbeidsinntekt i utlandet skal tas med i inntektsgrunnlaget for inntektsprøving av alderspensjon mellom 67 og 70 slik etablert praksis er. Det framholdes at det ikke har vært meningen å endre denne praksisen, og departementet foreslår å lovfeste praksisen slik at en unngår misforståelser i framtiden.

Det foreslås at lovendringen skal tre i kraft straks. Det uttales at endringen er en presisering av praksis, og at den ikke har økonomiske eller administrative konsekvenser.

15.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det er reist tvil om forståelsen av gjeldende bestemmelse, og slutter seg til departementets presisering av lovteksten slik at man unngår misforståelser i framtiden. Flertallet har merket seg at gjeldende praksis er lagt til grunn for departementets presisering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil uttrykke forbauselse over den praksis som proposisjonen viser til når det gjelder arbeidsinntekt i utlandet i forhold til inntektsprøving av alderspensjon mellom 67 og 70 år, og viser til folketrygdlovens § 19-6 andre ledd der det anføres at alderspensjonen mellom 67 og 70 år skal reduseres på grunnlag av inntekt som er *pensjonsgivende i folketrygden*.

Disse medlemmer vil også vise til at departementet i Ot.prp. nr. 46 (1998-1999) i kap. 15 sier følgende:

«Det vil i de fleste tilfeller si pensjonsgivende inntekt, men bestemmelsen utelukker ikke at annen inntekt av samme art, blant annet arbeidsinntekt i utlandet, ble tatt med i inntektsgrunnlaget.»

Det at en bestemmelse ikke «utelukker» alle andre typer inntekt enn pensjonsgivende inntekt, kan etter disse medlemmers mening ikke bety at disse skal tas med i inntektsgrunnlaget og «regnes som» pensjonsgivende inntekt. Arbeidsinntekt i utlandet gir ikke opptjening til folketrygdtytelser i Norge, og bør heller ikke etter disse medlemmers mening inngå i inntektsgrunnlaget ved inntektsprøving av alderspensjon mellom 67 og 70 år.

16. TILBAKEKREVIING AV TRYGDYTELSER. FORELDELSE. VIRKNINGENE AV TREKK I YTELSER - FOLKETRYGDLOVEN § 22-14

16.1 Sammendrag

Trygdens krav på tilbakebetaling foreldes etter tre år. Trekk og avregning i framtidig ytelse avbryter foreldelsen. Kravet bortfaller ikke som foreldet så lenge trekk opprettholdes. Foreldelsesfristen slutter imidlertid ikke å løpe selv om den avbrytes. Når trekk opphører, kan således (rest)kravet være foreldet.

Etter departementets oppfatning vil øyeblikkelig bortfall av tilbakebetalingskravet ved opphør av trekk være lite hensiktsmessig og også lite i tråd med de tilleggsfrister som følger av foreldelsesloven når det gjelder ordinær tvangsfullbyrdelse. Departementet vil etter dette foreslå at bestemmelsen i folketrygdloven § 22-14 femte ledd som lar trekk i framtidig ytelse av-

bryte foreldelse, følges opp med en bestemmelse om virkningen av avbrutt foreldelse.

Departementet foreslår at folketrygdloven § 22-14 femte ledd suppleres med en bestemmelse om at virkningen av avbrutt foreldelse står ved lag i ett år etter at trekket opphører.

Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks. Endringen foreslås gitt virkning også for tilfeller der foreldelsesfristen er avbrutt før ikrafttredelsen, med mindre kravet var foreldet allerede ved ikrafttredelsen av endringsloven. Det uttales at de økonomiske konsekvensene er vanskelige å anslå, men at endringen vil innebære en viss innsparing. Endringen vil ikke ha nevneverdige administrative konsekvenser.

16.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til departementets forslag og har for øvrig intet å bemerke.

17. ENDRINGER I LOV AV 16. DESEMBER 1966 NR. 9 OM ANKE TIL TRYGDERETTEN

17.1 SAMMENDRAG

17.1.1 Domstolsbehandling av Trygderettens kjennelser. Innføring av søksmålsfrist - trygderettsloven §§ 22 og 23

Etter § 23 i lov om anke til Trygderetten kan domstolene prøve lovligheten av Trygderettens kjennelser. Begge parter har adgang til å reise søksmål. Innbringelse skjer direkte for lagmannsrett. Tvist i sak som hører under Trygderetten, kan etter trygderettsloven § 1 nr. 3 ikke bringes inn for domstolene før Trygderettens avgjørelse foreligger. Når det gjelder trygdesaker, er regelen gjentatt i folketrygdloven § 21-12 siste ledd. Det er ikke fastsatt noen frist for å gå til søksmål om lovligheten av Trygderettens avgjørelser.

Trygderettens formann har i brev av 31. juli 1998 foreslått at det blir innført en slik frist.

Etter departementets syn vil en generell tidsfrist for å gå til søksmål om lovligheten av en kjennelse i Trygderetten, ha åpenbare fordeler i forhold til å skape ro om det vedtak som er truffet. Departementet foreslår at trygderettsloven § 23 tilføyes et nytt fjerde ledd, slik at det skal gjelde en frist på seks måneder for søksmål om lovligheten av en kjennelse i Trygderetten. I tråd med regelen i domstolloven § 147 foreslås det at fristen skal begynne å løpe fra det tidspunkt melding om Trygderettens kjennelse er kommet fram til vedkommende part. For å sikre at partens interesser blir ivaretatt på best mulig måte, foreslås derfor at trygderettsloven § 22 suppleres med en bestemmelse som pålegger Trygderetten å opplyse om søksmålsfristen. Bestemmelsen om søksmålsfrist i trygderettsloven foreslås supplert med en bestemmelse som gir

adgang til å gi oppreisning for oversittelse av fristen på de vilkår som er fastsatt i domstolloven § 153.

De aktuelle lovendringene foreslås å tre i kraft straks og gitt virkning for kjennelser i Trygderetten som avsies etter lovens ikrafttredelse. Det opplyses at endringen ikke vil ha nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser.

17.1.2 Opphevelse av ordningen med at Trygderetten ikke kan prøve det faktiske grunnlaget for trygdeetatens avgjørelser i klagesak - folketrygdloven § 21-12 og sysselsettingsloven § 32

Dersom en sak har vært klagebehandlet i trygde-etaten, kan Trygderetten ikke prøve det faktiske grunnlaget for klageinstansens vedtak. Hensikten med den begrensede prøvingsadgangen har vært å begrense antall anker til Trygderetten.

Trygderettens formann har i brev av 31. juli 1997 reist spørsmål om en oppheving av den aktuelle begrensningen i Trygderettens kompetanse.

Det uttales at det er tvilsomt om den begrensede prøvingsadgangen har virket preventivt på folks ankelyst i nevneverdig grad. Departementet ser ingen vektige grunner for å opprettholde dagens ordning, og foreslår at den avvikles slik at Trygderetten får full prøvingsadgang i disse sakene. Folketrygdloven § 21-12 syvende ledd og sysselsettingsloven § 32 tredje ledd andre punktum foreslås opphevet.

Endringene foreslås å tre i kraft straks med virkning for alle saker som ikke er avgjort når endringsloven trer i kraft. Det uttales at omleggingen kan medføre noe merarbeid for Trygderetten, men at det antakelig ikke vil være grunn til ekstra ressurstilførsel p.g.a. endringen. Trygdeetaten vil ikke bli berørt i nevneverdig grad. Endringen ventes heller ikke for øvrig å ha økonomiske konsekvenser av budsjettmessig betydning.

17.1.3 Sammenslåing av legmannsutvalgene i Trygderetten - trygderettsloven §§ 3 og 7

Ved behandlingen av sakene i Trygderetten, settes den enkelte rett i utgangspunktet med faste medlemmer av retten. Den enkelte rett kan suppleres med medlemmer fra legmannsutvalgene. Trygderetten har to utvalg av legmedlemmer; et alminnelig utvalg og et særskilt utvalg med medlemmer som har særlig kyndighet i de saksforhold Trygderetten får til behandling.

I praksis brukes adgangen til å supplere retten med legmedlemmer unntaksvis. I de senere år er godt under én prosent av det samlede saksantall avgjort med legmedlemmer.

Trygderettens formann har i brev av 14. august 1998 gitt uttrykk for at utvalgene bør slås sammen slik at man klarer seg med det alminnelige utvalget.

Departementet er enig i at det ikke synes tilstrekkelig grunn til å opprettholde to separate utvalg, og

mener at utvalgene med fordel bør kunne slås sammen til ett, som da vil få medlemmer som dels vil ha særskilt kyndighet, dels vil representere den alminnelige mann. Departementet foreslår at det foretas endringer i trygderettsloven § 3 femte ledd, slik at dagens to legmannsutvalg i Trygderetten slås sammen til ett. I tilknytning til dette må det foretas tilpasninger i loven § 7 tredje og sjette ledd.

Endringene foreslås å tre i kraft straks. I første omgang vil forslaget innebære en sammenslåing av dagens to utvalg uten endringer i antall personer som inngår i utvalget. Over tid forutsettes imidlertid antallet medlemmer i det nye utvalget redusert gjennom ikke-utnevning av nye medlemmer, inntil utvalget har en hensiktsmessig størrelse og sammensetning i forhold til oppgavene. Det uttales at endringene ikke vil ha økonomiske konsekvenser av budsjettmessig betydning, men at sammenslåingen av legmannsutvalgene vil innebære en viss administrativ forenkling.

17.1.4 Omdisponering av bestemmelsene i trygderettsloven §§ 11, 12 og 13. Begrensninger i plikten til å forelegge oversendelsesbrevet til Trygderetten for den ankende part

Trygderettsloven §§ 11, 12 og 13 regulerer ulike forhold i tilknytning til framsetting av anke og oversending av sakene til Trygderetten, og har videre bestemmelser om hvilket organ som skal være ankemotpart ved behandlingen i Trygderetten:

§ 11 nr. 1 gir bestemmelser om hvilket organ en anke skal settes fram for og regler om bistand til den ankende part i forbindelse med ankeerklæringen.

Det uttales at bestemmelsene synes å ha fått en uhensiktsmessig utforming, og at deler av bestemmelsene er overflødige eller unødig kompliserte. Departementet finner derfor at bestemmelsene bør omdisponeres og forenkles. I tilknytning til dette foreslås retting av henvisninger til disse paragrafene i trygderettsloven § 1 nr. 4 første ledd og § 21 fjerde ledd og i folketrygdloven § 21-12 fjerde ledd.

Etter bestemmelsene i nåværende § 13 skal det bl.a. utarbeides et oversendelsesbrev til Trygderetten, som alltid skal forelegges den ankende part for eventuelle merknader før saken går til Trygderetten. Trygderettens formann har reist spørsmål om denne plikten til foreleggelse av oversendelsesbrevet bør begrenses i tråd med bestemmelsene i forvaltningsloven § 17 andre ledd. Departementet er enig med Trygderettens formann i at en adgang til å unnlate foreleggelse kan ha gode grunner for seg og gi en nedkorting av behandlingstiden for ankesakene. Departementet finner derfor at foreleggelse av oversendelsesbrevet bør kunne unnlates når alle vesentlige fakta og vurderinger i brevet må antas å være kjent for den ankende part.

Endringene foreslås å tre i kraft straks. Adgangen til å unnlate foreleggelse av oversendelsesbrevet for den ankende part foreslås gitt virkning for alle saker

der slik foreleggelse ennå ikke er skjedd når endringene trer i kraft. Det uttales at endringene ikke har økonomiske konsekvenser og heller ikke administrative konsekvenser utover at regelverket blir mer oversiktlig. Adgangen til å unnlate foreleggelse av oversendelsesbrevet, kan imidlertid gi en viss nedkorting av behandlingstiden for ankesakene.

17.1.5 Bruk av kjønnsnøytrale betegnelser i trygderettsloven

Trygderettsloven inneholder en del betegnelser som språklig sett ikke er kjønnsnøytrale, f.eks. «Trygderettens formann». Departementet ser det som ønskelig at flest mulig av de kjønnsbestemte betegnelse i trygderettsloven blir gjort kjønnsnøytrale og foreslår at trygderettslovens ulike paragrafer endres med henblikk på innføring av kjønnsnøytrale betegnelser. I samråd med Trygderetten foreslås at «Trygderettens formann» erstattes med «Trygderettens leder». «Trygderettens varaformann» må da endres til «Trygderettens nestleder». Som betegnelse på rettens formann i den enkelte sak, foreslås innført «rettens administrator».

Departementet foreslår videre at betegnelse «legmenn» og «legmannsutvalg» endres til henholdsvis «legmedlemmer» og «legmedlemsutvalg».

Den ankende part er flere steder i loven betegnet som han. Departementet foreslår at disse bestemmelsene gis en kjønnsnøytral utforming.

Endringene foreslås å tre i kraft straks. Det opplyses at de ikke har økonomiske eller administrative konsekvenser.

17.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til departementets forslag om å innføre en tidsfrist på 6 måneder for å gå til søksmål om lovligheten av en kjennelse i trygderetten, samt bestemmelse som pålegger trygderetten å opplyse om søksmålsfristen.

Komiteen slutter seg til departementets forslag om å utvide prøvingsadgangen i trygderetten slik at trygderetten i forbindelse med klagesaker kan prøve alle sider ved trygdeetatens behandling.

Komiteen slutter seg til departementets forslag om å slå sammen trygderettens to legmannsutvalg til ett. Komiteen understreker samtidig betydningen av at det nye utvalget dels vil ha medlemmer med særskilt sakkyndighet, dels medlemmer som representerer den alminnelige mann.

Komiteen ser positivt på endringer som kan bidra til forenkling og nedkorting av saksbehandlingstiden i trygdesaker. På denne bakgrunn slutter komiteen seg til departementets forslag om å begrense trygdeetatens plikt til å forelegge oversendelsesbrevet til trygderetten for den ankende part. Komiteen vil imidlertid understreke at dette bare gjelder når alle ve-

sentlige fakta og vurderinger i brevet må antas å være kjent.

Komiteen viser videre til departementets vurdering om at selv om oversendelsesbrevet ikke forelegges, bør den ankende part få kopi av brevet og gis en frist til å avgi tilsvarende direkte til retten.

Komiteen er tilfreds med at de kjønnsbestemte betegnelsene i trygderettsloven blir gjort kjønnsnøytrale.

18. HJEMMEL FOR DEPARTEMENTET TIL Å FASTSETTE HVILKE STILLINGER SOM SKAL REGNES SOM UNDERORDNEDE, ADMINISTRATIVE, OVERORDNEDE ELLER UNDERVISNINGSTILLINGER - LOV OM PENSJONSORDNING FOR SYKEPLEIERE § 6

18.1 Sammendrag

Det fastsettes i lov om pensjonsordning for sykepleiere at aldersgrensen er 70 år for overordnede sykepleiere og 65 år for underordnede sykepleiere.

Det vises til at det i kommunal sektor med jevne mellomrom innføres nye stillingskoder, og at det da må tas stilling til hvilke aldersgrenser som skal gjelde for de nye kodene. Det vises videre til at det nå forekommer andre stillingskoder i sykepleiepensjonsordningen enn de som hittil har vært brukt, og til at den økte privatiseringen av helsevesenet fører til at pensjonsordningen får flere medlemmer som ikke følger det samme systemet med stillingskoder og betegnelser som i det kommunale tariffområdet.

Det uttales at det for å få en bedre sammenheng mellom loven og regler gitt med hjemmel i loven, er hensiktsmessig at loven endres, og at departementet fastsetter en forskrift som gir mer detaljerte regler om hvem som skal ha aldersgrense 65 eller 70 år. Kommunenes Sentralforbund og Norsk Sykepleierforbund støtter forslaget til endring i § 6.

På denne bakgrunn foreslås det at loven § 6 endres slik at departementet får hjemmel til å gi forskrifter om hvilke stillinger som skal regnes som underordnede, og hvilke stillinger som skal regnes som administrative, overordnede eller undervisningsstillinger.

Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks. Det opplyses at endringen ikke vil få økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

Komiteen har ingen merknader til det fremlagte forslaget.

19. TEKNISK JUSTERING AV OMFANGSBESTEMMELSENE I LOV OM SAMORDNING AV PENSJONS- OG TRYGDEYTELSER § 1

19.1 Sammendrag

Det påpekes at ordlyden i samordningsloven § 1 nr. 1 første ledd bokstav d kan føre til misforståelser i forhold til gjeldende retningslinjer for samordningsrekkefølge og fordeling av pensjonsansvar mellom pensjonsordningene. Årsaken er at det gjelder forskjellige avkortingsregler for avtalefestet pensjon (AFP) avhengig av om AFP beregnes som en folketrygdpensjon før fylte 65 år, eller som en tjenstepensjon etter fylte 65 år.

Departementet foreslår derfor at samordningsloven § 1 nr. 1 første ledd bokstav d justeres slik at den bare omfatter AFP som beregnes som en folketrygdpensjon. Dessuten foreslås det at bestemmelsen bokstav a som gjelder tjenstepensjon, justeres slik at den klart også omfatter AFP som beregnes som en tjenstepensjon.

Det foreslås at lovendringen trer i kraft straks. Det opplyses at lovendringen ikke har administrative eller økonomiske konsekvenser.

19.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til de foreslåtte endringene slik at en slipper eventuelle misforståelser som dagens ordlyd kan gi.

20. NY LOVHJEMMEL FOR MANNTALLSFØRING AV FISKERE - LOV AV 28. JUNI 1957 NR. 12 OM PENSJONSTRYGD FOR FISKERE

20.1 Sammendrag

Fiskermanntallet føres på grunnlag av opplysninger om privatpersoners tilknytning til fiske og fangst slik at det kreves en viss inntekt og aktivitet i slik næringsvirksomhet for å være registrert.

Det framholdes at manntallet har en vesentlig funksjon i forhold til sosiale særordninger for fiskere, herunder pensjonstrygden for fiskere, og det foreslås derfor at manntallet hjemles i denne loven.

Opplysninger fra bl.a. trygde-, lignings-, sosial-, landbruks- og skolekontorene om inntektsforhold og om andre forhold av betydning for føring av manntallet, er en forutsetning for å avgjøre om en person har tilstrekkelig tilknytning til fiske- eller fangstvirksomhet og således kan føres opp i manntallet. En finner det derfor nødvendig å gjeninnføre tidligere hjemmel for å pålegge kommunal og annen offentlig myndighet, uten særskilt godtgjøring og uten hinder av taushetsplikt, å gi manntallsfører de opplysninger som trengs for å føre manntallet.

Det understrekes at forslaget om å innarbeide bestemmelsen om manntallet i lov om pensjonstrygd for

fiskere ikke innebærer noen realitetsendringer, men at det kun er en omhjemling av rent teknisk karakter. Departementet foreslår at hjemmelen tas inn i lov om pensjonstrygd for fiskere § 4, og at henvisningen til den nye hjemmelen tas inn i § 1. Videre foreslås endring av henvisningene i folketrygdloven § 8-45 om sykepenger og § 13-17 om yrkesskadedekning til den nye hjemmelen.

Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks. Det uttales at endringen er en videreføring av eksisterende ordning, og at den således ikke vil ha økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

Komiteen har ingen merknader til det fremlagte forslag.

21. ENDRING I STRAFFELOVEN - FORHOLDET TIL LOV OM FORBUD MOT KJØNNSLEMLESTELSE

21.1 Sammendrag

For å vedta forbud mot at noen tar med barn til land hvor omskjæring er utbredt og får utført inngrepet der, foreslår departementet å endre straffeloven § 12 nr. 3 bokstav a, slik at denne loven får anvendelse også på handlinger foretatt i utlandet av norsk statsborger eller noen i Norge hjemmehørende person.

Departementet foreslår at endringen trer i kraft straks. Det uttales at lovendringsforslaget ikke går særlig lenger enn dagens straffelovgivning, og at det er en presisering som er ment å dekke eventuelle tvilsomme grensespørsmål. Det uttales videre at forslaget dessuten er av formell karakter, da det ble fjernet fra loven ved en feiltagelse. Departementet regner derfor ikke med at lovendringsforslaget vil medføre nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser for domstolen, påtalemyndigheten eller fengselsmyndighetene.

21.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til at endringene er en oppfølging av Ot.prp. nr. 50 (1994-1995) og en korrigerende av en feil som oppsto i forbindelse med en tidligere behandling av endringer i straffeloven § 3.

Komiteen viser til at det i forbindelse med den tidligere behandling var forslag til lov om kjønnslemlestelse på bred høring og realiteten i lovforslaget har tidligere fått tilslutning gjennom behandling i Stortinget. Komiteen slutter seg til departementets forslag.

22. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Stortinget ber Regjeringa fremme et helhetlig forslag til vurdering av samboere og samboerdefinisjoner, slik at man slipper ulike samboerdefinisjoner på ulike områder innen norsk lovverk, og at disse får utilsiktede konsekvenser.

23. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser for øvrig til proposisjonen og det som står foran, og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 3-16 første ledd bokstav b nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:

Dersom omsorgsarbeidet tar slutt på grunn av varig institusjonsopphold eller dødsfall, skal det godskrives pensjonspoeng selv om omsorgsarbeidet avsluttes før halve året er gått. Det er forutsatt at det er godskrevet pensjonspoeng for omsorgsarbeidet i de tre umiddelbart foregående årene.

§ 3-26 tredje ledd bokstav c skal lyde:

c) ytelser fra norsk individuell pensjonsforsikring, livrente, *gavepensjon* o.l.

§ 8-17 andre ledd skal lyde:

Det ytes ikke sykepenger fra trygden under *lovbestemt ferie etter lov 29. april 1988 nr. 21 om ferie § 5* og permisjon, se også § 8-3 tredje ledd.

§ 8-28 fjerde ledd skal lyde:

For timelønnede arbeidstakere *med skiftende arbeidsperioder* omgjøres den aktuelle ukeinntekten til et sykepengegrunnlag pr. dag i arbeidsgiverperioden ved at inntekten fordeles på det gjennomsnittlige antall arbeidsdager pr. uke i beregningsperioden.

§ 8-45 skal lyde:

En fisker som er tatt opp på blad B i fiskermann-tallet i medhold av lov 28. juni 1957 nr. 12 om pensjonstrygd for fiskere § 4, har rett til sykepenger uten hensyn til bestemmelsene i § 8-2 om opptjeningsstid.

§ 8-48 nytt tredje ledd skal lyde:

Den som samtidig fyller vilkårene for sykepenges og for rehabiliteringspenges, har rett til den høyeste av ytelsene, se § 10-14 første ledd.

§ 10-4 nytt andre ledd skal lyde:

For rett til rehabiliteringspenges i en periode før et attføringstiltak blir satt i verk (§ 10-8 fjerde ledd), er det et vilkår at medlemmet er fylt 19 år.

Nåværende andre ledd blir nytt tredje ledd.

§ 10-14 nytt første ledd skal lyde:

Den som samtidig fyller vilkårene for rehabiliteringspenges og for sykepenges, har rett til den høyeste av ytelsene.

Nåværende første ledd blir nytt andre ledd.

§ 10-16 andre ledd skal lyde:

Det skal fastsettes en særskilt uføregrad for den del av uførheten som skyldes yrkesskade eller yrkes sykdom. Det ses bort fra uførhet som skyldes andre forhold enn yrkesskaden, når denne delen utgjør under 30 prosent av den totale uførheten.

§ 11-17 andre ledd skal lyde:

Det skal fastsettes en særskilt uføregrad for den del av uførheten som skyldes yrkesskade eller yrkes sykdom. Det ses bort fra uførhet som skyldes andre forhold enn yrkesskaden, når denne delen utgjør under 30 prosent av den totale uførheten.

§ 12-7 tredje ledd nytt andre punktum skal lyde:

Dersom sykdommen, skaden eller lytet har redusert inntektsevnen gradvis over flere år, kan det tas utgangspunkt i gjennomsnittlig pensjonsgivende inntekt for de tre siste kalenderår før sykdommen, skaden eller lytet oppstod.

Nåværende andre punktum blir nytt tredje punktum.

§ 12-18 andre ledd skal lyde:

Det skal fastsettes en særskilt uføregrad for den del av uførheten som skyldes yrkesskade eller yrkes sykdom. Det ses bort fra uførhet som skyldes andre forhold enn yrkesskaden, når denne delen utgjør under 30 prosent av den totale uførheten.

§ 13-7 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) Fiskere og fangstmenn som er tatt opp i fiskermanntallet, se lov 28. juni 1957 nr. 12 om pensjonstrygd for fiskere § 4,

§ 15-6 åttende ledd skal lyde:

For tidsrom som brukerkontakt (§ 15-12 fjerde ledd), kan stønadstiden utvides med opptil to år ekstra fram til det yngste barnet fyller ti år.

§ 15-8 første ledd skal lyde:

Når det yngste barnet har fylt tre år, er det et vilkår for rett til overgangsstønad etter § 15-6 andre, femte og åttende ledd at den enslige moren eller faren enten

- er under utdanning som utgjør minst halvparten av utdanning på full tid,
- er i arbeid som utgjør minst halvparten av full tid,
- er tilmeldt arbeidsformidlingen som reell arbeidssøker, se §§ 4-5 og 4-8,
- etablerer egen virksomhet, se § 4-6 tredje ledd, eller
- er brukerkontakt.

§ 15-8 fjerde ledd nytt andre punktum skal lyde:

Et vedtak om tidsbegrenset bortfall etter andre ledd kan ikke gjøres gjeldende når den enslige moren eller faren fyller vilkårene for rett til overgangsstønad på annet grunnlag, har mottatt overgangsstønad i mer enn ett år på annet grunnlag, eller det har gått mer enn ett år siden vedkommende sist mottok overgangsstønad.

§ 15-11 første ledd bokstav b skal lyde:

- b) er tilmeldt arbeidsformidlingen som reell arbeidssøker, se §§ 4-5 og 4-8, eller etablerer egen virksomhet, se § 4-6 tredje ledd.

§ 15-12 femte ledd skal lyde:

Uten hensyn til bestemmelsene i denne paragrafen kan det gis utdanningsstønad til en enslig mor eller far som deltar som brukerkontakt i oppfølgingsvirksomhet som tar sikte på å kvalifisere og stimulere enslige forsørgere til arbeid og utdanning.

Innholdsfortegnelsen til kapittel 16 fjerde strekpunkt skal lyde:

- utdanningsstønad og tilskott står i § 16-9

Innholdsfortegnelsen til kapittel 17 femte strekpunkt skal lyde:

- stønad til barnetilsyn, utdanningsstønad og tilskott står i § 17-9

§ 17-12 tredje ledd skal lyde:

Pensjon etter denne paragrafen beregnes på grunnlag av den uførepensjon eller alderspensjon som den avdøde ville ha hatt som yrkesskadd, se §§ 3-30, 12-18 og 19-11.

§ 19-6 andre ledd første punktum skal lyde:

Alderspensjonen (hel alderspensjon) til en person mellom 67 og 70 år reduseres (graderes) på grunnlag av pensjonsgivende inntekt og arbeidsinntekt av samme art i utlandet som vedkommende har.

§ 21-4 nytt femte ledd skal lyde:

Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder også for arbeidsmarkedsetaten når etaten behandler saker etter folketrygdloven § 15-8.

§ 21-12 fjerde skal lyde:

Ved klage etter første til tredje ledd gjelder bestemmelsene i lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten § 10, § 11, § 13 første ledd første og andre punktum og § 14.

§ 21-12 sjuende ledd oppheves.

Nåværende åttende til tiende ledd blir nye sjuende til niende ledd.

§ 22-13 femte ledd skal lyde:

En arbeidsgivers refusjonskrav etter §§ 8-20, 8-21, 9-7 og 22-3 innfris for opptil tre måneder før den måneden da kravet ble satt fram.

§ 22-14 femte ledd nytt andre punktum skal lyde:

Dersom slikt trekk opphører, varer virkningen av avbrutt foreldelse i ett år etter at trekket opphørte.

§ 25-4 første ledd nytt andre punktum skal lyde:

Også samboere som har bodd sammen i 12 av de siste 18 månedene, har plikt til å gi trygdekontoret melding om samboerskapet når de mottar pensjon eller overgangsstønad fra folketrygden, eller avtalefestet pensjon som nevnt i § 3-19.

§ 25-13 første og andre ledd skal lyde:

Departementet kan samtykke i avvik fra bestemmelsene i denne loven i forbindelse med *forsøksvirksomhet*.

Forsøksvirksomheten må være faglig og økonomisk vel underbygd og kan omfatte:

- a. *forsøk med oppfølging av sykmeldte*
- b. *forsøk med lavere uføregrad enn 50 prosent for uførepensjonister*
- c. *forsøk med forhåndsbetaling av egenandeler for helsetjenester*

Nåværende andre og tredje ledd blir tredje og fjerde ledd.

II

I lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten gjøres følgende endringer:

I § 1 nr. 4 første ledd endres «§ 11» til «§ 12 nr. 2».

I § 1 nr. 4 andre ledd skal ordene «formann» og «Hans» endres til henholdsvis «leder» og «Lederen».

I § 3 første ledd skal ordene «formann», «varaformann», «Formannen», «varaformannen», endres til henholdsvis «leder», «nestleder», «Lederen», «nestlederen».

I § 3 tredje ledd andre punktum skal ordet «rettsformann» endres til «administrator».

§ 3 femte ledd skal lyde:

Kongen oppnevner for fire år om gangen et *utvalg av legmedlemmer*. Om lag halvparten av medlemmene skal ha særlig kyndighet i de saksforhold Trygderetten får til behandling. De som oppnevnes skal være pliktige til å gjøre tjeneste som medlemmer av Trygderetten. Domstolloven §§ 65, 67 og 100 får tilsvarende anvendelse.

I § 5 andre ledd skal ordet «formann» endres til «leder».

I § 6 skal ordene «formann» «formannens», «varaformenn» og «legmenn» endres til henholdsvis «leder», «lederens», «nestlederen» og «legmedlemmer».

I § 7 første ledd andre punktum skal ordet «formann» endres til «administrator».

§ 7 tredje ledd tredje punktum skal lyde:

Inntil to medlemmer kan være legmedlemmer med særlig kyndighet i saksforholdene.

§ 7 fjerde ledd tredje punktum skal lyde:

De øvrige medlemmer hentes fra *legmedlemsutvalget*.

I § 7 femte ledd skal ordene «rettsformann» og «formann» endres til henholdsvis «administrator» og «leder».

§ 7 sjette ledd skal lyde:

Medlemmer fra legmedlemsutvalget tas ut ved oppnevning når det skal pekes ut legmedlemmer med særlig kyndighet i saksforholdene. For øvrig tas legmedlemmer ut ved loddtrekning. Trygderettens leder eller den som foretar oppnevningen eller loddtrekningen i lederens sted, kan bestemme at de samme legmedlemmer skal gjøre tjeneste i flere saker.

I § 8 andre ledd første punktum skal ordet «formann» endres til «administrator».

§ 8 andre ledd tredje og fjerde punktum skal lyde:

Er retten ikke samlet kan ugildhetsspørsmålet avgjøres av rettens *administrator*, men av Trygderettens *leder* dersom det er spørsmål om ugildhet for rettens *administrator*. Trygderettens *leder* avgjør selv om han eller hun er ugild.

I § 8 andre ledd femte punktum skal ordet «formann» endres til «leder».

I § 9 skal ordene «formann», «en legmann» og «hans» endres til henholdsvis «leder», «et legmedlem» og «vedkommendes».

§ 11 skal lyde:

Anke til Trygderetten skal fremsettes skriftlig eller muntlig til vedkommende trygdekontor når det gjelder vedtak etter lovgivning som hører under Riks-trygdeverket, til arbeidskontoret når det gjelder vedtak etter lovgivning som hører under Arbeidsdirektoratet, og for øvrig til den institusjon som saken hører under.

Erklæringen om anke må være underskrevet og nevne:

- a) *at den er en anke til Trygderetten,*
- b) *navn, fødselsdag og år samt adresse til den ankende part,*
- c) *det vedtak som påankes,*
- d) *den endring i vedtaket som kreves, og så vidt mulig de nærmere omstendigheter som anføres til støtte for anken,*
- e) *erklæringer og andre bevis som påberopes,*
- f) *bilag som følger anken.*

Trygdekontor, arbeidskontor eller vedkommende annen institusjon som mottar muntlig anke, skal sørge for å sette den opp skriftlig og underskrive den sammen med den ankende part.

Hvis en skriftlig anke er ufullstendig eller uklar, skal den ankende part gjøres oppmerksom på eventuelle mangler ved anken eller andre forhold som kan ha betydning i saken, og gis en frist for å rette opp eller supplere anken.

§ 12 skal lyde:

1. *Dersom et vedtak kan påklages til overordnet organ etter folketrygdloven § 21-12, barnetrygdloven § 15, sysselsettingsloven § 32 eller etter bestemmelser i andre særlover, kan saken bringes inn for Trygderetten først etter at klageadgangen er nyttet.*
2. *Det organ som har truffet det påankede vedtaket, skal være ankemotpart ved behandlingen av anken i Trygderetten. Rikstrygdeverket skal likevel være ankemotpart for vedtak truffet av trygdekontoret etter andre lover enn folketrygdloven og barnetrygdloven.*

§ 13 skal lyde:

Ankemotparten skal ta det påankede vedtaket opp til ny prøving. Dersom vedtaket er truffet av et annet organ enn ankemotparten, skal også dette organet foreta en ny prøving før saken eventuelt sendes ankemotparten. Hvis anken ikke faller bort, skal ankemotparten tilrettelegge saken og fremstille den i et oversendelsesbrev til Trygderetten.

Før saken sendes til Trygderetten skal gjenpart av oversendelsesbrevet sendes den ankende part med melding om at mulige merknader må avgis til ankemotparten innen en frist som ikke må være kortere enn 14 dager, regnet fra og med den dag meldingen er mottatt. *Foreleggelse for den ankende part kan unnlates dersom alle vesentlige fakta og vurderinger i oversendelsesbrevet må antas å være kjent for den ankende part.*

Hvis innkomne merknader ikke fører til at ankemotparten tar saken opp til ny behandling eller fristen for merknader er utløpt uten at merknader er innkommet, skal saken med erklæring om anke, mulige tilleggsmerknader fra den ankende part og øvrige saksdokumenter snarest fremlegges for Trygderetten.

Har den ankende part gitt merknader og ankemotparten helt eller delvis imøtegår disse i oversendelsesbrevet til Trygderetten eller i tilleggsbrev, skal gjenpart av brevet sendes den ankende part, som innen samme frist som foran nevnt kan gi tilsvarende direkte til Trygderetten. *Det samme gjelder når oversendelsesbrevet i medhold av andre ledd ikke har vært forelagt den ankende part.*

Bestemmelsen i § 27 gjelder tilsvarende for meldinger til den ankende part etter *andre* og *fjerde* ledd.

I § 14 andre ledd skal ordet «formann» endres til «leder».

I § 15 nr. 3 første ledd skal ordet «han» endres til «vedkommende».

I § 15 nr. 7 skal ordet «formann» endres til «administrator».

I § 16 nr. 1 første ledd skal ordet «han» endres til «vedkommende».

I § 16 nr. 1 andre ledd skal ordet «formann» endres til «administrator».

I § 17 nr. 3 skal ordet «han» endres til «vedkommende».

§ 17 nr. 4 første punktum skal lyde:

Selv om parten i medhold av bestemmelsene i denne paragraf har rett til å gjøre seg kjent med et dokument, faller denne rett bort i den utstrekning dokumentet inneholder noe som det av hensyn til *partens*

helse eller *partens* forhold til personer som står *ham* eller *henne* nær, må anses utilrådelig at *parten* får kjennskap til.

I § 17 nr. 5 skal ordene «han» og «ham» endres til «parten».

I § 17 nr. 6 første punktum skal ordet «han» endres til «parten».

I § 17 nr. 6 andre punktum skal ordet «han» endres til «vedkommende».

I § 17 nr. 7 skal ordet «formann» endres til «administrator».

I § 19 andre ledd skal ordet «formann» endres til «administrator».

I § 20 første ledd skal ordene «ham», «formann» og «han» endres til henholdsvis «vedkommende», «administrator» og «den ankende part».

I § 21 andre ledd endres «§ 13 sjette ledd» til «§ 13 første ledd tredje punktum».

§ 22 første ledd nytt andre punktum skal lyde:

I meddelelsen skal partene gjøres oppmerksom på søksmålsfristen etter § 23 fjerde ledd.

I § 22 andre ledd første punktum skal ordet «formann» endres til «administrator».

§ 22 andre ledd andre og tredje punktum skal lyde:

Rettens administrator skal uten opphold underrette partene om rettelsen gjennom rekommandert brev. En part som er misnøyd med rettelsen, kan kreve saken forelagt for retten.

I § 22 andre ledd femte punktum skal ordet «Formannen» endres til «Rettens administrator».

§ 23 nytt fjerde ledd skal lyde:

Fristen for søksmål er seks måneder fra det tidspunkt melding om Trygderettens kjennelse er kommet fram til vedkommende part. Det kan gis oppreisning mot oversitting av søksmålsfristen på de vilkår som er fastsatt i domstoloven § 153 og § 154 første ledd.

I § 27 tredje ledd første punktum skal ordet «hans» endres til «partens».

I § 27 tredje ledd tredje punktum skal ordet «hans» endres til «vedkommendes».

I § 28 og § 30 første ledd skal ordet «legmenn» endres til «legmedlemmer».

I § 31 første ledd skal ordet «han» endres til «vedkommende».

III

I lov 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) skal § 16 tolvte ledd lyde:

Reglene om ektefeller gis tilsvarende anvendelse for meldepliktige samboere og registrerte samboere hvor den ene er pensjonist med rett til ytelser fra folketrygden, i henhold til folketrygdloven § 25-4 første ledd første punktum.

IV

I lov 27. juni 1947 nr. 9 om tiltak for å fremme sysselsetting gjøres følgende endringer:

§ 32 tredje ledd andre punktum oppheves.

Nåværende tredje ledd tredje punktum blir nytt andre punktum.

V

I lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser skal § 1 nr. 1 første ledd bokstav a og d lyde:

- a) Tjenestepensjonsordning som er fastsatt ved lov eller vedtak av Stortinget, eller som er fastsatt av kommuner og fylkeskommuner for kommunale og fylkeskommunale tillitsmenn, tjenestemenn og arbeidere. *Det samme gjelder offentlig tjenestepensjonsordning som yter avtalefestet pensjon som beregnes som en tjenestepensjon.*
- d) *Privat eller offentlig pensjonsordning som yter avtalefestet pensjon som det kan godskrives pensjonspoeng for, se folketrygdloven § 3-19.*

VI

I lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere skal § 6 første ledd lyde:

Aldersgrensen er 70 år for overordnede sykepleiere, *sykepleiere i administrative stillinger og undervisningsstillinger*, og 65 år for underordnede sykepleiere. *Regler for hvilke stillinger som skal regnes som underordnede, administrative, overordnede eller undervisningsstillinger, fastsettes av departementet.*

Nåværende tredje punktum blir nytt andre ledd.

VII

I lov 28. juni 1957 nr. 12 om pensjonstrygd for fiskere gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Trygdepliktig etter denne lov er, med de unntak som følger av bestemmelser i § 2, enhver som er *ført*

på blad B i det registeret/manntallet som er satt opp etter § 4 i loven her.

Ny § 4 skal lyde:

Departementet kan opprette et register over alle som er bosatt i riket og som har saltvannsfiske eller dyrefangst i havet som næring. Registeret skal blant annet brukes til å avgrense hvem som omfattes av sosiale ordninger for fiskere. Departementet kan gi forskrifter om føring av registeret.

Vedtak om opptak i registeret kan ikke ankes inn for Trygderetten.

Kommunal og annen offentlig myndighet er pliktig til, uten særskilt godtgjøring og uten hinder av taushetsplikt, å gi registerfører de opplysninger som trengs for registreringen.

I kommuner uten fiskerirettledertjeneste, kan departementet fastsette at kommunale organer skal føre registeret. Det skal betales godtgjøring for slik bestand.

VIII

I lov 16. juni 1972 nr. 57 om regulering av delta-
gelsen i fisket gjøres følgende endring:

§ 10 a oppheves.

IX

I lov 22. mai 1902 nr. 10 om almindelig borgerlig
Straffelov (straffeloven) skal § 12 nr. 3 bokstav a ly-
de:

- a) hører blant de som omhandles i denne lovs kap. 8, 9, 10, 11, 12, 14, 17, 18, 20, 23, 24, 25, 26 eller 33, eller §§ 135, 141, 142, 144, 169, 192-195, 199, 206-209, 222-225, 227-235, 238, 239, 242-245, 291, 292, 294 nr 2, 317, 326-328, 330 siste ledd, 338, 367-370, 380, 381 eller 423, eller omhandles av lov 15. desember 1995 nr. 74 om forbud mot kjønnslemlestelse, og i hvert fall når den

X

Ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser

1. Endringene i folketrygdloven §§ 3-16, 3-26, 8-28, 8-45, 8-48, 10-4, 10-14, 10-16, 11-17, 12-7, 12-18, 13-7, 15-6, 15-8, 15-11, 15-12, 17-12, 19-6, 21-4, 21-12, 22-13, 22-14, 25-4 og innholdsfortegnelse i kap. 16 og 17 trer i kraft straks.

Endringen i § 3-16 gis virkning fra og med inntektsåret 1998.

Endringen i § 8-49 gis virkning også for løpende tilfeller.

Endringen i § 12-7 gis virkning for nye saker og for saker som ikke er ferdigbehandlet ved ikrafttredelsen.

Endringen i § 21-12 sjuende ledd gis virkning for alle saker som ikke er avgjort av Trygderetten når endringsloven trer i kraft.

Endringen i § 22-14 gis virkning også for tilfeller der det er foretatt trekk før endringsloven trer i kraft, med mindre kravet ved ikrafttredelsen allerede var foreldet.

2. Endringene i trygderettsloven §§ 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 27, 28, 30 og 31 trer i kraft straks.

Endringene i § 13 andre ledd andre punktum og fjerde ledd andre punktum gis virkning for alle saker der oversendelsesbrevet ved ikrafttredelsen ikke er sendt den ankende part for merknader etter tidligere § 13 sjette ledd.

Endringene i §§ 22 og 23 gis virkning for kjennelser som avsies etter endringslovens ikrafttredelse.

3. Endringene i skatteloven § 16, samordningsloven § 1, lov om pensjonsordning for sykepleiere § 6, sysselsettingsloven § 32, lov om pensjonstrygd for fiskere §§ 1 og 4, lov om regulering av deltagelsen i fisket og straffeloven § 12 trer i kraft straks. Endringen i sysselsettingsloven § 32 gis virkning for alle saker som ikke er avgjort av Trygderetten når endringsloven trer i kraft.

4. Endringene i folketrygdloven §§ 8-17 og 25-13 trer i kraft 1. januar 2000. Endringen i folketrygdloven § 8-17 gis virkning for tilfeller hvor arbeidsuføret inntreter etter dette tidspunkt.

Oslo, i sosialkomiteen, den 4. november 1999

John I. Alvheim
leder

Britt Hildeng
ordfører

Are Næss
sekretær